

สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการ
ศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์
PROBLEMS AND GUIDES OF EDUCATIONAL
DEVELOPMENT BASED ON EDUCATIONAL
REFORM OF PHRAPARIYATTIDHAMMA
SCHOOL IN GENERAL EDUCATION
DEPARTMENT IN SURIN PROVINCE

บุญเสริม สํารามูดี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน 85 รูป/ คน เครื่องมือที่ใช้ศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 รูป/ คน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำแนกตามสถานภาพของผู้จัดการศึกษาโดยรวมและด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

* นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

0.05 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์และวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางในการพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่า ควรมีการสอนแบบบูรณาการ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมทุกขณะที่ทำกิจกรรม ระดมทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก การคัดสรรอบรม นิเทศและจัดสวัสดิการแก่บุคลากร มีการกำหนดยุทธศาสตร์การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมและผลงานต่อชุมชนและนำหลักธรรมสู่ภาคประชาชนผ่านสื่อต่าง ๆ

คำสำคัญ : สภาพปัญหา/ แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษา/ การปฏิรูปการศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate the problems and guides of educational development based on the educational reform of Phrapariyattidhamma School in General Education Department in Surin Province as classified by status, position, experience, and education level. The sample comprised of 85 administrators and teachers of Phrapariyattidhamma School. The research instrument was a rating – scale questionnaire. Data analysis was performed by using descriptive statistics including mean score, standard deviation, frequency, percentage, t-test, One-way analysis of variance and guides of educational development based on the educational reform of Phrapariyattidhamma Schools by focus group discussion of 9 experts.

The results of the study were as follows:

1. The overall and each aspect of education management problems of Phrapariyattidhamma were at a medium level.

2. The overall comparisons of education management problems of Phrapariyattidhamma School was statistically significantly different at 0.05 level. In each aspect, when classified by status there was also statistical difference, particularly in personnel management. However, there was no statistical difference when comparing with position, experience and education level.

3. For the educational development guidelines based on the educational reform, most experts suggested that there should be the integration of teaching methods, establishing the moral principles and ethics in every activity, collecting the out resources from various institutions, selecting, training, supervising and creating a welfare system for personnel, stipulating the strategy: publicizing activity and performing of school for communities and delivering Buddhist moral teachings to every household by various Buddhist communication systems.

KEYWORDS : Problems/ Guides of educational development/ Educational reform

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพทั้งร่างกายสติปัญญา อารมณ์และสังคมอย่างสมดุล เพื่อเป็นกลไกในการพัฒนาและเสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับประเทศ จึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สิทธิกร อ้วนศิริ, 2552, หน้า 1) การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษานั้น เป็นการศึกษาของคณะสงฆ์ โดยจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้มีการปฏิรูประบบการจัดการศึกษาตามภาครัฐและจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาหลักสูตรพระปริยัติธรรม ภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 เป็นการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจึงเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 โดยรัฐให้การอุดหนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัว และเพื่อการจัดการศึกษาเป็นระบบ ระเบียบมากขึ้น จึงมีประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 ถือเป็นการตอบสนองนโยบายของการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ทัดเทียมกัน ตามแนวนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาของคณะสงฆ์ ได้รับความอุปถัมภ์จากชาวบ้านทั่วไป และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐบ้างแต่ไม่ทั่วถึงทุกสำนัก พระสงฆ์สามเณรศึกษาเล่าเรียนกันแบบตามมีตามเกิด ผู้สนใจในการศึกษาต้องเดินทางไปพำนักอาศัยอยู่กับวัดต่าง ๆ ซึ่งได้รับความลำบากทั้งเรื่องที่พัก อาหาร ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ฯลฯ สำนักที่จัดการศึกษาก็ไม่อาจจะดูแลให้ความสะดวกได้ทั่วถึง ทำให้พระสงฆ์ สามเณร ขาดแคลนและเด็ตร้อน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 71-72) ผู้บริหารยังไม่ได้เป็นนักจัดการศึกษามีอาชีพ อีกทั้งยึดติดกับระบบปัจเจกบุคคล ไม่มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่ชัดเจน ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพมีโรงเรียน (ร้อยละ 30) ที่ยังไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552, หน้า 26) กระบวนการสรรหา ว่าจ้าง แต่งตั้ง ไม่ได้มาตรฐาน บุคลากรขาดกำลังใจในการปฏิบัติงานและไม่มีความมั่นใจในวิชาชีพ ที่มาของรายได้ยังมาจากงบประมาณการอุดหนุน และในการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนนั้น มีการประเมินตามสภาพจริงน้อย นักเรียนขาดนิสัยรักการอ่านและขาดการค้นคว้าความรู้ ข้อมูล ข่าวสารในการพัฒนาตนเอง (โรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา, 2552, หน้า 8) ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องรีบเร่งแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนา การจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

คำถามในการวิจัย

1. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับใด
2. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์และวุฒิการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่
3. แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ มีแนวทางอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

ปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา มีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นำผลการวิจัยเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์มาแก้ไขปัญหาด้านการจัดการศึกษา
2. นำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมจังหวัดสุรินทร์ โดยศึกษาการดำเนินงานใน 4 งาน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, หน้า 2)
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ปี พ.ศ. 2553 จำนวน 9 แห่ง รวมทั้งสิ้น 104 รูป/คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ จำนวน 9 รูปและครูผู้สอน จำนวน 95 รูป/คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 85 รูป/คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 9 รูป ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูผู้สอน จำนวน 76 รูป/คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608)

3. ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) สถานภาพ แบ่งเป็นบรรพชิต ฆราวาส 2) ตำแหน่ง แบ่งเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน 3) ประสบการณ์ แบ่งเป็นน้อยกว่า 10 ปี ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป 4) วุฒิการศึกษา แบ่งเป็นต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี/เทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านงานบริหารทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check List) จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. วิธีการแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) 9 ท่านจากผู้เชี่ยวชาญ

การหาคูณภาพองเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence: IOC) และทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 รูป/คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .26 - .86 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์ ถึงผู้บริหารและครูสอน พร้อมแนบแบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการ 3 วิธี ดังนี้ 1) เดินทางไปแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง 2) ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมสอของผนึกตราไปรษณียากรเพื่อให้ส่งกลับในระยะเวลาที่กำหนด 3) แบบสอบถามที่ไม่ได้ส่งคืนภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยเดินทางไปติดต่อเพื่อขอรับแบบสอบถามคืน

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืน จำนวน 85 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์
2. แปลความหมายของสภาพปัญหา โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103)
3. นำข้อมูลที่ได้มาจากการประมวลผลและวิเคราะห์มาจัดกลุ่มสัมมนาแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาเป้าหมายและวิธีการที่เป็นไปได้ต่อแนวทางการจัดการศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง ประสบการณ์และวุฒิการศึกษา โดยใช้ความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการศึกษาใช้คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. เปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ ใช้สถิติ คือ การทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)
4. วิเคราะห์แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษา ใช้วิธีการศึกษาจัดกลุ่มสัมมนาแบบสนทนากลุ่ม และนำข้อมูลที่ได้มาประมวลข้อมูลแบบข้อความบรรยายการวิจัยเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป ตามสถานภาพเป็นบรรพชิต 43 รูป (51%) และฆราวาส 42 คน (49%) ตามตำแหน่งเป็นผู้บริหาร 9 รูป (11%) และครูผู้สอน 76 รูป/คน (89%) ตามประสบการณ์เป็นครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี 67 รูป/คน (79%) และครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป 18 รูป/คน (21%) ตามวุฒิการศึกษา มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 5 รูป/คน (6%) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 68 รูป/คน (80%) และมีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี 12 รูป/คน (14%)

2. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัด สุรินทร์ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.1 ด้านงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี

2.2 ด้านงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การจัดหาวัสดุและครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

2.3 ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้ได้มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ

2.4 ด้านงานบริหารทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ การจัดและให้บริการการศึกษาแก่บุคคล ชุมชน หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น

3. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามสถานภาพของผู้จัดการศึกษาโดยรวมและด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์และวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้

4.1 ในด้านวิชาการ ได้แก่ การปลูกฝังนิสัยทุกขณะที่ทำกิจกรรม การบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชาและ การมีจิตสำนึกว่านักเรียนเป็นเสมือนลูกตนเอง

4.2 ในด้านงบประมาณ ได้แก่ ระดมทุนสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ใช้วัสดุอุปกรณ์

ที่มีอยู่ภายในโรงเรียนและฝึกการปฏิสังขรณ์ซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์เพื่อสร้างคามมีวินัย

4.3 ในด้านบุคลากร ได้แก่ การคัดสรรบุคลากรเข้าทำงาน ฝึกอบรม นิเทศและอำนวยความสะดวกด้านสื่อการเรียนการสอน

4.4 ในด้านงานบริหารทั่วไป ได้แก่ กำหนดยุทธศาสตร์การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานต่อชุมชน การนำธรรมะสู่ประชาชนและการร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัย ทำให้ทราบสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านงานบริหารทั่วไป ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้พยายามช่วยกันแก้ไขปัญหาโดยลำดับ โดยมีการจัดฝึกอบรมและจัดสัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหารและคณะครูผู้สอน เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ได้ให้ความสำคัญกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ที่กำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรของสถานศึกษาหรือหลักสูตรท้องถิ่นควบคู่กับการจัดการศึกษา หลักสูตรพระปริยัติธรรมภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยลัทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 นอกจากนี้ กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2552, หน้า 25) ได้ยึดถือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. 2561 จึงทำให้มีสภาพปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาพระปลัดชัยวัฒน์ ธรรมบันเทิง (2548, หน้า 60, 67) ที่พบว่า ผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 11 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้นมีจำนวนจำกัด การบริหารงานทั่วไปจึงต้องดูแลให้ทั่วถึง เพราะเป็นการบริหารงานทุกๆ ด้าน เช่น การวางแผน การติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การจัดองค์กร การควบคุมบังคับบัญชา การสั่งการ การมอบหมายงาน การวัดและประเมินผลงาน เป็นต้นจึงเกิดปัญหากับผู้จัดการศึกษา

1.1 ด้านวิชาการ สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่อยู่ในสมณะเพศนั้น ยังเป็นเยาวชนเช่นเดียวกับคนทั่วไป เป็นวัยที่กำลังอยากเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่เสมอ จึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษาอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ตามที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (2547, หน้า 14) ได้กล่าวว่า สังคมไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศาสนา ในทางศีลธรรม จริยธรรมและคุณธรรม เพราะเชื่อว่า ศาสนาสามารถช่วยให้สังคมมีความสันติสุขและเกิดสันติภาพได้ อย่างไรก็ตาม เยาวชนที่อยู่ในสมณะเพศ เมื่อก้าวเข้าสู่บวรพุทธศาสนา จึงต้องศึกษา

ทางด้านคุณธรรม จริยธรรมให้มากเป็นพิเศษ จึงเป็นภาระของผู้ปกครองที่เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ต้องกำกับ ติดตาม ดูแลให้มีความประพฤติอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีงาม ส่วนผู้จัดการศึกษาก็ต้องเป็นแบบอย่างให้นักเรียนปฏิบัติตาม มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมแก่วัยของนักเรียนและเหมาะสมแก่สมณสาธูป

1.2 ด้านงบประมาณ สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดหาวัสดุและครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับงบประมาณที่ล่าช้า สอดคล้องกับพระมหาวิเศษ ปญญาชิโร (2554, หน้า 1-2) กล่าวว่า กฎ ระเบียบ วิธีการเกี่ยวกับงบประมาณ ทำให้เกิดความล่าช้าในการจัดสรรงบประมาณ ขาดงบประมาณด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนและงบจัดกิจกรรม เกิดสภาพปัญหางบประมาณไม่เพียงพอในการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงเป็นผลต่อการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ โรงเรียนพระปริยัติธรรมนั้นเป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาหรือผู้ที่มีฐานะยากจนไม่สามารถไปเรียนตามโรงเรียนชั้นนำของจังหวัดได้ ทำให้การจัดการศึกษามีปัญหากับงบประมาณ การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์จึงต้องจำกัดสื่อการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามอัตภาพตามที่มีอยู่ ทางผู้บริหารจึงต้องจัดหาเองหรืออรับจากผู้บริจาคที่เห็นความสำคัญของการศึกษาพระปริยัติธรรม

1.3 ด้านบุคลากร สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ การดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้ได้มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีสภาพปัญหามากเป็นอันดับต้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรนั้น เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา จึงต้องมีการคัดสรรบุคลากรที่มีความสามารถ และมีคุณธรรมจริยธรรม เพราะการคัดเลือกบุคลากรที่ได้มาตรฐานจะส่งผลต่อส่วนต่างๆ ขององค์กร และนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรในที่สุด คนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด เพราะปัจจัยอื่นๆ จะดำเนินไปได้ด้วยดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับคนทั้งสิ้น ถ้าจัดสรรบุคลากรที่ไม่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงาน ผลของงานก็ไม่สำเร็จเท่าที่ควร เมื่อต้องการให้งานขององค์กรนั้นๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากร (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2554, หน้า 395) โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีการคัดสรรบุคลากรเข้ามาทำงานแบบปัจเจกบุคคลหรือระบบอุปถัมภ์ ผู้จัดการศึกษาจึงเข้ามาทำงานไม่ตรงกับรายวิชาที่สอนหรืองานที่รับผิดชอบ ไม่มีความชำนาญชำนาญในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพจึงไม่ได้มาตรฐานและยังขาดการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ

1.4 ด้านงานบริหารทั่วไป สภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ การจัดและให้บริการการศึกษาแก่บุคคล ชุมชน หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทางโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน ประชาชน ชุมชน หน่วยงานอื่นจึงไม่มีความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม ขาดบุคลากรที่มีความรู้ โดยเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ และการให้บริการแก่ชุมชน ในเมื่อขาดผู้มีความสามารถในด้านนี้ จึงเป็นปัญหาในระบบการประชาสัมพันธ์และการตลาดเชิงรุก ทำให้ภาพลักษณ์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรมถูกมองว่าเป็นการจัดการศึกษาแก่เด็กที่ขาดโอกาส เด็กที่มีคุณภาพต่ำ หรือเด็กที่มีปัญหาทางสังคม

ซึ่งประเด็นนี้มีผลโดยตรงต่อภาพลักษณ์ และความน่าเชื่อถือในคุณภาพของศาสนทายาทที่ผลิตขึ้นมา ถึงแม้ในความเป็นจริงแล้วคุณภาพของผู้เรียนจะต่ำก็ตาม แต่ไม่ควรถือเป็นข้อจำกัด ควรเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์เพื่อสร้างทัศนคติ (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552, หน้า 26) การบริการด้านการศึกษาแก่บุคคล ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ต้องสร้างแรงศรัทธาและความเชื่อมั่นจากชุมชนให้เร็วที่สุด โดยเน้นในการนำเสนอผลงานหรือมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับความ

2. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

2.1 จำแนกตามสถานภาพของผู้จัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านบุคลากร ส่วนด้านวิชาการ ด้านงบประมาณและด้านงานบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้จัดการศึกษาที่เป็นฝ่ายบรรพชิตมีสภาพปัญหาการจัดการศึกษามากกว่าฝ่ายฆราวาส ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนที่เป็นบรรพชิตกับครูผู้สอนที่เป็นฆราวาสในโรงเรียนพระปริยัติธรรมนั้นมีวิถีชีวิตที่ต่างกัน จึงอาจเป็นผลต่อการจัดการศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจาก การครองชีพของครูผู้สอนที่เป็นฆราวาสจำเป็นต้องมีการะงานมากขึ้น ค่าใช้จ่าย ค่าเดินทางย่อมต้องจ่ายมากขึ้น การจัดการศึกษานั้น บรรพชิตจะมีปัญหามากกว่าฆราวาส ซึ่งเป็นเพราะประสบการณ์ในการทำงาน การผลิตสื่อที่มีจำกัด และการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สอดคล้องกับพระชัยมงคล สุพรหมอินทร์ (2550, หน้า 86) ที่ผลการศึกษาพบว่า เมื่อจำแนกตามสถานภาพในภาพรวมต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านวิชาการ ด้านงบประมาณและด้านงานบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ น่าจะมีสาเหตุมาจากงานวิชาการ งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไปเป็นงานที่มีโครงสร้างชัดเจน และเป็นงานที่ทั้งผู้จัดการศึกษาที่เป็นบรรพชิตและเป็นฆราวาสได้ทำงานร่วมกัน มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยกันทุกฝ่าย จึงมองสภาพปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามตำแหน่งของผู้จัดการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยผู้จัดการศึกษาที่เป็นผู้บริหารมีสภาพปัญหาการจัดการศึกษามากกว่าครูผู้สอน ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนได้ให้ความสัมพันธ์เชิงการบริหารและการเรียนการสอนแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ไม่มีระบบบังคับบัญชาสั่งการที่เด็ดขาดเหมือนระบบราชการ เมื่อผู้บริหารได้ให้บทบาทในลักษณะความผูกพันกับครูอาจารย์ ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้บริหารและครูอาจารย์มองเห็นสภาพปัญหาการบริหารงานทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกันและการที่ผู้บริหารมีสภาพปัญหาการจัดการศึกษามากกว่าครูผู้สอน เป็นเพราะว่าการมองในเชิงลึกซึ่งและทัศนะที่กว้างไกลของผู้บริหารมีมากกว่า จึงสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างหลากหลายและครอบคลุมบริบททุกด้าน ประจวบกับผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับโรงเรียนมานานและพร้อมที่จะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้น สอดคล้องกับ พระปลัดชัยวัฒน์ ธรรมบันเทิง (2548, หน้า 75) ที่ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ กลุ่มที่ 11 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ หุมเพ็ง พันธะจันทร์สุข (2547, หน้า 66) ที่ผลการศึกษาพบว่า

สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตำแหน่งของผู้บริหารและครูอาจารย์ไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ของผู้จัดการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยผู้จัดการศึกษาที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีสภาพปัญหาการจัดการศึกษามากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ 10 ปี ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์ของผู้จัดการศึกษาจะมากหรือน้อยก็ตาม ย่อมประสบพบเจอกับสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาเช่นเดียวกัน การบริหารหรือการสอนอยู่ภายใต้สถานการณ์เดียวกัน โดยเฉพาะถ้าการวางแผนงานที่ดีแล้ว แต่บริบททางสังคมไม่เอื้ออำนวย ซึ่งเป็นปัญหาที่ผู้จัดการศึกษาไม่สามารถจะดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ ตำแหน่งแตกต่างกัน แต่ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับพระมหาไพฑูริย์ อินวันนา (2552, หน้า 125) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีบทบาทในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้จัดการศึกษาได้รับการรับรู้สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเหมือนกัน ถึงแม้จะมีวุฒิการศึกษา ความรู้ ความสามารถต่างกัน แต่ทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนก็ต้องเจอกับสภาพปัญหาเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ หุมเพ็ง พันธะจันทร์สุข (2547, หน้า 67) ได้ศึกษาสรุปผลว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพด้านวุฒิการศึกษาต่างกันคือ กลุ่มที่มีวุฒิศึกษาระดับปริญญาตรีกับกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีรับรู้สภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาการบริหารงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน ก็พบว่า ไม่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษาจึงไม่มีความแตกต่างกัน

3. อภิปรายผลแนวทางการพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญ

3.1 ด้านวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญต่างมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีสรุปร่วมกันว่า สาเหตุที่ผู้บริหารและครูผู้สอนเล็งเห็นความสำคัญของสภาพปัญหาในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี เนื่องจากสภาพสังคมปัจจุบันเป็นยุคที่ก้าวกระโดดทางเทคโนโลยี และก้าวกระโดดทางวัฒนธรรม ระบบโรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่จะขัดเกลาเยาวชนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, คำนำ) กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ผู้เชี่ยวชาญจึงให้ความเห็นว่า จะต้องปลูกฝังทุกขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ตื่นจากจำวัด สวดมนต์ รับประทานอาหารเข้า เพล ต้องมีความรับผิดชอบ กิริยามารยาทเรียบร้อย การทำกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียน ครูก็ต้องรู้จักที่จะสอนคุณธรรม และจริยธรรมทุกขณะเวลา มีการสอนแบบบูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมทุกวิชา โดยเฉพาะครูผู้สอนต้องสำนึกเสมอว่า ผู้เรียนนั้นเป็นเสมือนลูกของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่างๆ โดยสอดแทรกหลักพุทธธรรมผ่านการอบรม การบรรยายธรรม

การพึ่งพิงกัน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้งทางผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน ชุมชน รวมทั้งได้มีการพัฒนาโรงเรียน ชุมชน แหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ให้สามารถเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552, หน้า 25) ที่ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนา 4 ด้าน คือ 1) พัฒนาคุณภาพเยาวชน 2) พัฒนาคุณภาพผู้บริหารและครูผู้สอน 3) พัฒนาคุณภาพโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ 4) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ

3.2 ด้านงบประมาณ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อการจัดท้าวัสตุและครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนสรุปร่วมกันว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติล่าช้าและการได้รับการโอนเงินงบประมาณจากส่วนราชการสู่โรงเรียนเป็นรายเดือนช้าตามไปด้วยและงบประมาณจะมากหรือน้อย ก็จะขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนเป็นรายคน ทำให้เกิดความแตกต่างของงบประมาณที่ได้รับแต่ละโรงเรียนมากน้อยแตกต่างกันไป ควรมีการจัดระดมทรัพยากรต่างๆ มาใช้ในการจัดท้าวัสตุและครุภัณฑ์ โดยการหาผู้สนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกมาส่งเสริมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน และต้องเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ เอาใจใส่ ไม่ทำลายสิ่งของ สอนวิธีการใช้อุปกรณ์ให้มีคุณค่า ถูกต้องและเป็นประโยชน์ แม้แต่ครูผู้สอนก็ต้องทำความเข้าใจต่อสื่อ อุปกรณ์ต่างๆ ของโรงเรียน สอดคล้องกับคลินตัน (Clinton, 1996) ที่ได้ศึกษาปัญหาต่างๆ ของครูใหม่ที่สำเร็จปริญญาตรีจำนวน 10 คน จากมหาวิทยาลัยเท็กซัส ผลการศึกษาปรากฏว่าปัญหาที่ครูส่วนใหญ่ประสบอยู่ คือ ปัญหาคารขาดการฝึกฝนการใช้อุปกรณ์การสอนจากสถานฝึกหัดครู จากการช่วยเหลือและขาดแหล่งทรัพยากร ปัญหาในการเลือกใช้วิธีสอน ส่วนมากใช้วิธีบรรยาย จึงเป็นเหตุผลที่ครูผู้สอนและนักเรียนต้องการทำความเข้าใจกับสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน เพื่อการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ให้ทนนาน ประหยัด คุ่มค่าและเป็นประโยชน์

3.3 ด้านบุคลากร ในเรื่องการค้าเนินการพัฒนาบุคลากรให้ได้มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้เชี่ยวชาญสรุปว่า บุคลากรส่วนใหญ่เรียนจบมาในสาขาที่ไม่ตรงกับวิชาที่สอนหรือบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งที่ไม่ถนัด จึงไม่มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน หรือบางท่านอาจจะไม่ได้จบสายครูโดยตรง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพจึงไม่ได้มาตรฐาน ควรมีการคัดสรรบุคลากรที่จะเข้ามาทำงานภายในโรงเรียนให้ตรงตามสาขาวิชาที่ขาด จัดอบรมบุคลากรในการปฏิบัติการสอนเป็นประจำ เน้นแนวทาง วิธีการ และจรรยาบรรณวิชาชีพให้มีความเข้าใจ จัดหาสื่ออุปกรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอน สร้างความเชื่อมั่นในวิชาชีพโดยการพัฒนาครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545ค, หน้า 83-85) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนเป็นผู้นำปรัชญา แนวคิด และเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ บนความเชื่อที่ว่า ถ้าต้องการเด็กแบบใด การสอนและการบริหารจะต้องมีพฤติกรรมเช่นนั้น ถ้าต้องการให้ครูสอนแบบใด ครูจะต้องได้รับการฝึกฝนด้วยวิธีเช่นนั้น แต่ต้องทำให้ครูมีความซาบซึ้งและซึมซับความคิด ความเชื่อและวิธีการปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ในการสอนและการบริหารได้อย่างจริง ดังนั้น ถ้าหากเราสามารถปฏิรูประบบครูผู้สอนสำเร็จ ย่อมหมายถึงเด็กและเยาวชนไทยเป็นประชากรที่มีคุณภาพในอนาคต ในการปฏิรูประบบครูผู้สอนให้สำเร็จตามเป้าหมายนั้น ต้องดำเนินการดังนี้ 1) ปรับปรุงและพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงกับความสามารถในการจัด

การเรียนการสอนและเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) เร่งจัดตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครูผู้สอน 3) พัฒนาบุคลากรให้สามารถจัดการเรียนการสอน วิจัย และพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีได้อย่างดี 4) คินครูให้แก่ผู้เรียนโดยลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มที่และมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 5) ปรับปรุงเกณฑ์กำหนดอัตราครูโดยพิจารณาจากภาระงานที่ชัดเจนร่วมด้วยและจัดให้มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์และมีผู้สมัครตามวิชาที่สอน ในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรให้ได้มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพนั้น จะต้องมี การคัดสรร ฝึกอบรม นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และนอกจากนั้นต้องมีขวัญ กำลังใจ ยกย่องเชิดชูครูผู้สอนอีกด้วย จึงจะสามารถพัฒนาครู นักเรียนและโรงเรียนให้ได้มาตรฐานการศึกษา

3.4 ด้านงานบริหารทั่วไป จากการทำสนทนากลุ่มในเรื่องของการจัดและให้บริการ การศึกษาแก่บุคคล ชุมชน หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น สรุปว่า ควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผลงานต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินกิจกรรม หรือโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนทั้งด้านจิตวิญญาณและด้านการประกอบอาชีพที่สุจริต การประชาสัมพันธ์อาจกระทำผ่านทาง การจัดทำวารสาร จดหมายข่าว เสียงตามสาย วิทยูชุมชน และผ่านทางอินเทอร์เน็ต ดังที่ เซ็น แก้วยศ และเสาวนีย์ เกียรติ (2540, หน้า 1-2) ได้เสนอแนวคิด เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในหัวข้อการปฏิรูปการศึกษาจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติว่า การปฏิรูป การศึกษาเป็นเจตนารมณ์ที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดเนื้อหาสาระของการเรียนการสอนที่เรียกว่า Schooling ให้ดีขึ้นกว่าเดิม แนวโน้มของการปฏิรูปมักจะมุ่งสู่แบบใดแบบหนึ่งหรือการแบ่งภาระ ที่เหมาะสมระหว่างการกระจายอำนาจ (Decentralization) กับการใช้กลไกตลาด (Market model) แบบแรกคือการกระจายอำนาจนั้น เห็นได้ชัดเจนในประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งมอบหมายให้ท้องถิ่น เป็นผู้รับผิดชอบจัดบริการการศึกษาด้วยตนเอง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูปการศึกษา จะมองเห็นลักษณะแรก อาจเรียกได้ง่าย ๆ ว่า การเปลี่ยนแปลงรูปธรรม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงระบบ การจัดโรงเรียน (School governances) ให้มีรูปแบบและโครงสร้างเปลี่ยนไป โดยมุ่งหวังที่จะให้เกิด ลักษณะที่สองขึ้น ซึ่งอาจเรียกได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางนามธรรม ได้แก่การเรียนการสอนที่อาศัย องค์ประกอบทางสังคมและเทคโนโลยีของการให้การศึกษา (Sociotechnology of schooling) ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม ควรเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชน หน่วยงานและสถาบันสังคม อื่นเข้ามาร่วมมือในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาและเรียนรู้ มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร บุคลากร ชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนร่วมกันกำหนดภาพลักษณ์ หรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
2. ผู้บริหารและบุคลากรควรร่วมกันคิดภาระหน้าที่ให้ชัดเจน ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์
3. ผู้บริหารและบุคลากรควรมีการวางแผนร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่

อย่างจำกัดให้คุ่มค่ามากที่สุด

4. ผู้จัดการศึกษาควรเน้นการทำงานเป็นทีมมากยิ่งขึ้น โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกัน ต้องมีการประสานแผนงานกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดปัญหาการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งจะเกิดความล่าช้า

5. ผู้จัดการศึกษาควรปรับปรุงแนวคิดและระบบการทำงานแนวใหม่ ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในจังหวัดสุรินทร์

2. ควรศึกษาสภาพและความต้องการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นรายโรงเรียน

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ในทศวรรษหน้า

4. ควรศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์

รายการอ้างอิง

กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2552). *แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา (พ.ศ. 2553-2562)*. นครปฐม: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

_____. (2554). *คู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

เซ็น แก้วยศ และเสาวนีย์ เกียรติร์. (2540). *การปฏิรูปการศึกษาจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. เอกสารประกอบการสัมมนายุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานประสานการปฏิรูปสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

พระชัยมงคล สุพรหมอินทร์. (2550). *การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

พระปลัดชัยวัฒน์ ธรรมบันเทิง. (2548). *การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 11*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

พระมหาไพฑูริย์ อินวันนา. (2552). *การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กลุ่ม 1*. ปริญญาโทบริหารการศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พระมหาวิเศษ ปญญาชิโร. (2554). *สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. วันที่ค้นข้อมูล 29 กันยายน 2554, เข้าถึงได้จาก <http://www.bdh5.com/main/?name=knowledge&file=readknowledge&id=14>.

- โรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา. (2552). *แผนกลยุทธ์โรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา (2552-2556)*. สุรินทร์: โรงเรียนปริยัติโกศลวิทยา.
- สิทธิกร อ้วนศิริ. (2552). *รายงานการวิจัยการพัฒนโมเดลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผล การประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *รายงานการผลการเสวนา เรื่อง บทบาท ที่พึงประสงค์ของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545ค). *ปรัชญาปฏิรูปแนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2547). *รายงานข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา นครปฐม: กองพุทธศาสนศึกษา*.
- หุ้มเพ็ง พันธะจันทร์สุข. (2547). *สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Clinton, T.a. (1996). Study of problems encountered by one hundred gradual of East Texas State University and the functional relationship between these problems and teacher education Program. *Dissertation Abstracts International*, 3(54).
- Krejcie, F., B. M., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608.

